

Talouden toteutuminen 2023 / osavuosikatsaus 1-3

Kaupunginhallitus 24.04.2023 § 111
1488/02.02.02/2023

Valmistelija: Talousjohtaja Anne Takala
etunimi.sukunimi(ät)uusikaupunki.fi

RAPORTOINTI VALTUUSTOLLE

Hallintosäännön mukaan toimielimet seuraavat talousarvion toteutumista kuukauden välein. Toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille hallintosäännön talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetyllä tavalla. Toimielimet raportoivat talousarvion toteutumisesta valtuustolle neljännesvuosittain: ensimmäinen raportointikausi kattaa kuukaudet 1–3 (taloudelliset tavoitteet), toinen 1–6 (toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet), kolmas 1–9 (toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet) ja neljäs 1–12 (tp). Raportit toimitetaan palvelualueittain.

Tammi-maaliskuun 2023 osavuosikatsaus on koottu talouspalveluissa. Raportit on tulostettu valtuuston hyväksymällä sitovuustasolla.

Toteutumisvertailun alussa on kaupungin ja liikelaitosten yhdistetty tuloslaskelma sekä kaupungin tuloslaskelma. Liikelaitosten tuloslaskelmat ovat vertailun lopussa.

Tasaisen käytön mukainen kolmen kuukauden tuottojen ja kulujen käyttöaste ja toimintakate on 25 % budjetoidusta. Tuotot kertyvät osin jälkipainotteisesti ja loppuvuoden menot ovat alkuvuotta isommat, koska esimerkiksi osa palvelujen laskutuksista ei toteudu reaaliaikaisesti. Lisäksi tämän vuoden maaliskuussa vahvistui, että vuonna 2022 solmitun palkkaratkaisun ns. perälauta, eli että kunnallisia palkkoja korotetaan, mikäli yksityisen alan palkkaratkaisut ylittävät kunnallisen, nostaa palkkoja noin 1 %:lla ja kesäkuussa kaikille työntekijöille maksetaan 467 euron kertaerä. Lisäkustannukseksi on arvioitu 550 000 euroa (max. 700 000 euroa).

YLEISTÄ

Uudenkaupungin asukasmäärä laski alkuvuonna. Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan asukkaita oli helmikuun lopussa 15 086 eli 19 henkeä vähemmän kuin viime vuoden lopussa (Huom! Vuoden 2022 väkilukua korjattu -11 hengellä). Kuolleisuus ylitti syntyvyyden 8 hengellä. Lapsia syntyi 22. Kaupungin nettomuuttotappio oli 0 eli kaupunkiin muutti yhtä paljon asukkaita kuin sieltä lähti.

Koko maan työttömyys laski hieman viime vuodesta, mutta Uudenkaupungin työttömyys nousi yli prosenttiyksiköllä. Se oli kuitenkin Varsinais-Suomea ja koko maata parempi. Helmikuun

lopussa koko maassa työttömiä oli 9,7 % (10,1 % 2/2022) ja Varsinais-Suomessa 9,0 % (9,5 % 2/2022) työvoimasta. Uudenkaupungin työttömyysaste oli 8,2 % (7,1 % 2/2022).

Kaupunki ei ottanut alkuvuonna pitkäaikaista luottoa.

Verotulot ja valtionosuudet

Hyvinvointialueuudistus siirsi sote- ja pela-palvelut kunnilta hyvinvointialueille ja niiden rahoitusvastuu siirtyi valtiolle. Kuntien verotuloja ja valtionosuuksia pienennettiin niiltä poistuvien menojen suhteessa.

Kaupungin verotilitykset laskivat alkuvuonna 29,6 % vuodesta 2022, vaikka kunnille tilitettiin alkuvuonna loppuvuoden 2022 verotuloja vuoden 2022 jako-osuuksilla. Tuloveron tuotto laski 30,6 %, n. 5,1 miljoonaa euroa, yhteisöveron tilitykset 22,3 %, 0,7 miljoonaa euroa. Kiinteistöverot ovat laskeneet 22,3 %, 217 000 euroa. Viime vuodelta tilitetyt verotulot parantavat verotuloja yli kolmella miljoonalla eurolla.

Kuntaliiton viimeisimmän verotuloennusteen mukaan koko vuoden verotulot olisivat 39,6 miljoonaa euroa (ta 38,3 milj. euroa). Kiinteistöveron tuotto ylittäisi talousarvion 0,4 miljoonalla eurolla (verotusarvojen nousu) ja yhteisöveron 0,9 miljoonalla eurolla. Tuloslaskelman toteutuma-arvioon verotuloksi on arvioitu 39 miljoonaa euroa.

Kaupungin valtionosuudet olivat enää 1,9 miljoonaa euroa (8,5 milj. euroa v. 2022). Valtionosuudet olivat talousarvion mukaiset.

Vuoden 2023 verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) on ennusteiden mukaan yhteensä noin 46,2 miljoonaa euroa, 44 % viimevuotisesta.

Kaupungin tuloslaskelman toteutuminen

Kaupungin toimintatuotot ovat puolittuneet vuodesta 2022. Kaupungin tuotot olivat 5,3 miljoonaa euroa.

Kaupungin (ilman liikelaitoksia) tuloslaskelman toimintakate (toimintatuottojen ja -kulujen erotus ilman poistoja) oli -9,2 miljoonaa euroa (3/2022, -23,8 milj. euroa). Kaupungin (ilman liikelaitoksia) henkilöstökulujen toteutumisaste oli 22,8 % (3/2022, 24,6 %). Talouden toteutumisen osalta on huomioitava, että osa tuloista kertyy jälkipainotteisesti. Palvelujen ostojen toteutumisaste on 22,7 % (3/2022, 24,9 %) ja aineiden ja tarvikkeiden ostojen 18,8 % (3/2022, 24,1 %) talousarviosta.

Kaupungin vuosikate oli noin 6,9 milj. euroa positiivinen (3/2022; 5,0 milj. euroa) ja tilikauden tulos 5,6 miljoonaa euroa positiivinen (3,7 milj. euroa 3/2022).

Soten siirtyminen hyvinvointialueelle pienensi toimintatuottojen ja -kulujen erotusta eli toimintakatetta 60 %:lla vuodesta 2022. Poistoihin ja pääomakustannuksiin siirto ei vaikuttanut.

1–3/2022 käyttötalouden toimintakulujen toteuma on henkilöstökuluja lukuun ottamatta talousarvion mukainen. Henkilöstökulujen kolmen kuukauden toteuma on 22,8 % ja maaliskuussa sovitut palkantarkistukset ja kertaerä lisäävät vuotuisia kuluja arviolta noin 550 000 eurolla ja enintään 700 000 eurolla.

Ulkoiset ja sisäiset	TP 2022	Käyttö 01-03/2022	TA + muutos 2023	Käyttö 01-03/2023	Käytön %	Tot. Arvio 2023
Toimintatuotot	44 597 084	10 437 651	25 260 144	5 213 566	20,6 %	25 260 144
Valmistus omaan käyttöön	561 843	79 979	429 000	79 847	18,6 %	429 000
Toimintakulut	-145 901 889	-34 366 750	-64 718 408	-14 475 494	22,4 %	-65 275 123
TOIMINTAKATE	-100 742 962	-23 849 120	-39 029 264	-9 182 081	23,5 %	-39 585 979
Verotulot	72 182 812	20 361 991	38 327 000	14 328 868	37,4 %	39 000 000
Valtionosuudet	33 948 417	8 481 046	7 200 000	1 861 191	25,8 %	7 200 000
Rahoitustuotot ja -kulut	694 023	21 000	443 193	-58 920	-13,3 %	443 193
VUOSIKATE	6 082 290	5 014 917	6 940 929	6 949 058	100,1 %	7 057 214
Poistot ja arvonalentumiset	-7 744 792	-1 362 321	-5 590 868	-1 336 383	23,9 %	-5 590 868
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0		0
TILIKAUDEN TULOS	-1 662 503	3 652 596	1 350 061	5 612 675	415,7 %	1 466 346
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-366 539	3 704 946	1 608 879	5 663 688	352,0 %	1 725 164

Vaikka pelastustoimi on siirretty hyvinvointialueelle ja tukipalveluiden henkilöstöä on siirtynyt Varhan palvelukseen, ovat hallinto- ja elinvoimapalveluiden toimintakulut vuoden 2022 tasolla, sillä ympäristöterveydenhuolto siirrettiin 1.1.2023 ja työllisyyspalvelut 1.8.2022 alkaen hallinto- ja elinvoimapalveluihin. Lisäksi tasausmaksu (TA 2023 yht. 921 929 euroa), joka vuonna 2023 korvasi KuElin eläkemenoperusteisen eläkemaksun, on alkuvuonna kirjattu kokonaisuudessaan hallinto-, talous- ja ICT-palvelujen menoksi. Maksut tullaan saadun kirjausohjeen mukaisesti kohdistamaan yksiköille henkilöstön suhteessa.

Infrapalvelujen henkilöstömenot ovat pienentyneet, koska puhtaanapidosta siirtyi 16 henkilöä Varhalle.

Investoinnit / kaupunki

Investointien nettokäyttöaste on 12,0 % (3/2022, 10,9 %); 3,2 milj. euroa. Hallinto-, talous- ja ICT-palvelujen investointien toteumassa näkyvät Varsinais-Suomen Hyvinvointialueelle kaupungin taseesta siirtyneet omaisuuserät (Vaikutus noin 1 000 000 euroa nettoinvestointitasoon. Ei tuloslaskelma-, eikä rahoituslaskelmavaikutusta). Siirtyvien omaisuuserien kirjanpitol tekninen käsittely tarkentuu vuoden 2023 aikana.

Monitoimijatalo Wintterin kustannukset olivat 2,6 miljoonaa euroa.

Investointien painopiste on loppuvuodessa, ja investointimenojen käyttöaste vaihtelee vuosittain hankkeiden toteutumisaikataulujen ja maksupostien takia.

Liikelaitokset

Uudenkaupungin Vesi liikelaitos

Uudenkaupungin Veden liikevaihto oli ensimmäisellä vuosineljänneksellä 1 110 435 euroa, 22,5 % talousarviosta. Liikevaihto pieneni edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna 83 307 euroa. Liikelaitoksen liikealijäämä oli -30 959 euroa. Tilikauden alijäämä puolestaan oli 14 991 euroa. Menoja ei voi suoraan verrata edelliseen vuoteen, koska silloin menoista puuttui Vakka-Suomen Veden maaliskuun jätevedenpuhdistuslasku.

Koska liikelaitoksen investointihankkeet käynnistyvät vasta kesällä ja syksyllä, toteutuneet investoinnit olivat tässä vaiheessa vain 42 000 euroa eli noin 2 % vuodelle 2023 varatusta 2,0 miljoonasta eurosta.

Liikelaitoksen alkuvuosi oli tappiollinen, mutta tilanne korjaantuu vuoden aikana, ja liikelaitos tulee saavuttamaan sille asetetut taloudelliset tavoitteet.

Liikelaitoksen maksuvalmius on ollut erinomainen.

Uudenkaupungin Vesi liikelaitos on velaton ja se pystyy rahoittamaan vuoden 2023 investoinnit kassavaroin.

Vakka-Suomen Vesi liikelaitos

Vakka-Suomen Veden liikevaihto oli 673 317 euroa, 30,4 % liikevaihdosta.

Liikelaitoksen liikeylijäämä oli 259 952 euroa eli 243,8 % koko vuoden talousarviosta. Tilikauden ylijäämä puolestaan oli 258 839 euroa (ta 6 225 euroa).

Liikevaihto ja ylijäämät ovat tällä hetkellä korkeat, koska tulovirtaamat jätevedenpuhdistamolle ovat alkuvuodesta suuret. Tilanne tulee tasaantumaan kovat kesän myötä.

Käyttötalouden menot ovat kokonaisuutena arvioiden toteutuneet hieman arvioitua pienempinä ja toimintakulujen toteumaprosentti oli 17,5 %.

Liikelaitos on alkuvuonna valmistellut kesän ja syksyn aikana toteutettavia investointeja. Toteutuneet investoinnit olivat ensimmäisellä vuosineljänneksellä vain 16 127 euroa eli 3,6 % vuodelle 2023 varatusta 450 000 eurosta.

Liikelaitoksen pääomakustannukset ovat isot. Sen korkomenot ja lainanlyhennykset olivat ensimmäisellä vuosineljänneksellä yhteensä 62 062 euroa eli n. 9,2 % tarkasteltavan jakson liikevaihdosta.

Aikaisemmissa kolmannesvuosiraporteissa pääomakustannusten osuus on ollut noin kolmasosa liikevaihdon määrästä. Pääomakustannusten osuus ei ole kuitenkaan laskenut merkittävästi aikaisempaan verrattuna, vaan ero selittyy lainanlyhennysten jaksotuksella. Liikelaitoksen kokonaislainakanta oli maaliskuun lopussa 3 889 069 euroa.

Liikelaitoksen talous on toteutunut hyvin. Liikevaihto on ollut arvioitua suurempi, ja toimintakulut ovat olleet arvioitua pienemmät, mutta ostot voivat vaihdella kuukausittain paljonkin.

Liikelaitoksen maksuvalmius on ollut hyvä, ja se rahoittaa investointinsa kassavaroin.

Tuloslaskelma/kaupunki ja liikelaitokset

Kaupungin ja liikelaitosten tuloslaskelman toimintakate (tulojen ja menojen erotus) oli -8,7 miljoonaa euroa (3/2022, -23,0 milj. euroa).

Vuosikate oli 7,5 miljoonaa euroa positiivinen (3/2022, +5,8 milj. euroa). Tilikauden tulos on tässä vaiheessa 5,7 miljoonaa euroa positiivinen, mutta se heikkenee loppuvuonna.

Tuloslaskelma ulkoinen ja sisäinen 1 000 €	TA 2023	Talouden tot. Yhteensä	Ugin kaupunki	Ugin Vesi	V-S Vesi	Tot. Arvio 2023
Toimintatuotot	32 505	6 854	5 214	976	664	32 505
Valmistus omaan käyttöön	429	80	80	0	0	429
Toimintakulut	-70 024	-15 596	-14 475	-887	-233	-70 580
TOIMINTAKATE	-37 089	-8 662	-9 182	89	431	-37 646
VUOSIKATE	8 605	7 467	6 949	90	427	8 721
TILIKAUDEN TULOS	1 297	5 712	5 613	-168	268	1 414
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 625	5 780	5 664	-153	270	1 741

Talousarviomuutokset

Tasausmaksu (TA 2023 yht. 921 929 euroa), joka on korvannut eläkemenoperusteisen eläkevakuutusmaksu KuEl:in 1.1.2023 alkaen, siirretään sisäisestä laskutuksesta ulkoiseksi kustannusten jaoksi liitteen mukaisesti. Muutoksella ei ole tuloslaskelmavaikutusta tai vaikutusta kaupungin kokonaismenoihin.

Osavuositarkastuksen 1-6/2023 yhteydessä tehtävät muutokset

Maaliskuussa 2023 vahvistui, että vuonna 2022 solmitun palkkaratkaisun ns. perälauta eli että kunnallisia palkkoja korotetaan, mikäli yksityisen alan palkkaratkaisut ylittävät kunnallisen, nostaa palkkoja noin 1 %:lla ja kesäkuussa kaikille työntekijöille maksetaan 467 euron kertaerä. Korotusten vaikutus on arviolta noin 550 000 euroa (max. 700 000 euroa) vuonna 2023. Näihin korotuksiin ei ole budjetissa varauduttu. Korotusten määrää palvelukeskuksittain ei ole

vielä laskettu ja mahdolliset lisämäärärahaesitykset tehdään tältä osin 1–6/2023 osavuosikatsauksen yhteydessä.

Viimeisimmän verotuloennusteen mukaan verotulot ylittyisivät 1,3 miljoonalla eurolla (yhteisövero +0,9 miljoonaa euroa ja kiinteistövero 0,4 miljoonaa euroa). Verotuloihin ei tässä vaiheessa esitetä muutosta, koska valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton ennusteissa on merkittävä ero ja kaupungin työllisyystilanne on heikentymässä.

Yhteenveto

Kaupungin ja liikelaitosten talous on kokonaisuudessaan toteutunut talousarvion mukaisesti.

Esittelijä: Kaupunginjohtaja Atso Vainio

Päätösehdotus: Kaupunginhallitus merkitsee talouden 1–3 / 2023 osavuosikatsauksen tiedoksi ja antaa sen edelleen tiedoksi kaupunginvaltuustolle sekä esittää kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi liitteen mukaiset talousarviomuutokset.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
